

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-260/11

The Queen, taotluse alusel, mille esitasid David Edwards

ja

Lilian Pallikaropoulos
versus
Environment Agency jt

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Supreme Court of the United Kingdom)

Keskfond — Århusi konventsioon — Direktiiv 85/337/EMÜ — Direktiiv 2003/35/EÜ —
Artikkel 10a — Direktiiv 96/61/EÜ — Artikkel 15a — Õigus pöörduda keskkonnaküsimustes
kohtusse — Mõiste „üle jõu käivalt kulukas” kohtumenetlustes

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (neljas koda), 11. aprill 2013

1. *Keskfond — Teatavate projektide keskkonnamõju hindamine — Direktiivid 85/337 ja 96/61 — Õigus esitada loa andmise otsuse peale kaebus või edasikaebus — Nõue, mille kohaselt ei tohi menetlus olla üle jõu käivalt kulukas — Mõiste*

(Nõukogu direktiiv 85/337, muudetud direktiiviga 2003/35, artikli 10a viies lõik ja direktiiv 96/61, muudetud direktiiviga 2003/35, artikli 15a viies lõik)

2. *Euroopa Liidu õigus — Tõlgendamine — Õigusnorm, mis ei viita sõnaselgelt liikmesriikide õigusele — Autonoomne ja ühetaoline tõlgendamine*

3. *Keskfond — Teatavate projektide keskkonnamõju hindamine — Direktiivid 85/337 ja 96/61 — Õigus esitada loa andmise otsuse peale kaebus või edasikaebus — Nõue, mille kohaselt ei tohi menetlus olla üle jõu käivalt kulukas — Liikmesriigi kohtu hinnang — Kriteeriumid*

(Nõukogu direktiiv 85/337, muudetud direktiiviga 2003/35, artikli 10a viies lõik ja direktiiv 96/61, muudetud direktiiviga 2003/35, artikli 15a viies lõik)

1. Direktiivi 85/337 teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta artikli 10a viiendas lõigus ning direktiivi 96/61 saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta artikli 15a viiendas lõigus – neid direktiive on muudetud direktiiviga 2003/35 – sätestatud nõue, mille kohaselt ei tohi kohtumenetlus olla üle jõu käivalt kulukas, tähendab, et kohtumenetluses tekkida võivad finantskulud ei tohi sätetes viidatud isikutel takistada artiklite kohaldamisalasse kuuluva kaebuse või edasikaebuse esitamist kohtutesse ja arvesse tuleb võtta kõiki menetlusosalisel tekkinud kulud.

Kõnealune nõue on keskkonna valdkonnas seotud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47 ette nähtud õigusega tõhusale õiguskaitsevahendile ning samuti tõhususe põhimõttega, mille kohaselt ei tohi menetlusnormid, mis on kehtestatud nende kohtuasjade läbivaatamiseks ja mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse, muuta liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks.

(vt punktid 33, 35 ja resolutsioon)

2. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 29)

3. Kui liikmesriigi kohus peab tegema kohtuasja kaotanud kaebajalt kulude väljamõistmise otsuse keskkonnaalases vaidluses või palju üldisemalt juhul, kui on vaja otsust teha mõnes varasemas menetluse staadiumis nende kulude võimaliku piiramise kohta, mida võidakse välja mõista menetlusosaliselt, kes kohtuasja kaotab, peab kohus tagama nõude, mille kohaselt ei tohi kohtumenetlus olla üle jõu käivalt kulukas, järgimise, ja selle, et arvesse võetakse nii oma õigusi kaitsta sooviva isiku huve kui ka üldist huvi keskkonna kaitsmise vastu.

Liikmesriigi kohus ei saa hinnangut andes lähtuda ainult isiku majanduslikust olukorrast, vaid hinnang peab tuginema ühtlasi kulude summa objektiivsel analüüsil. Niisiis ei tohi menetluskulud ületada asjaomase isiku majanduslikke võimalusi ja mingil juhul ei tohi need osutada objektiivselt põhjendamatuks. Lisaks võib ta võtta arvesse menetlusosaliste olukorda, taotleja mõistlikku võimalust saavutada edu, asja olulisust taotlejale ja keskkonna kaitsmisel, kohaldatava õiguse ja menetluse keerukust, seda, kas kaebused menetluse erinevates staadiumides võivad olla esitatud kergekäeliselt ning siseriiklike menetlusabi andmise ning kulude piiramise süsteemide olemasolu.

Vastupidi, üksnes asjaolu alusel, et asjaomane isik ei lasknud kaebuse esitamisel end tegelikkuses takistada, ei saa teha järeldust, et menetlus ei ole tema jaoks üle jõu käivalt kulukas.

Viimaks ei saa seda hinnata lähtuvalt erinevatest kriteeriumidest vastavalt sellele, kas hinnangu peab andma esimese astme, apellatsiooni- või edasise kaebemenetluse lõpus.

(vt punktid 40–48 ja resolutsioon)